

3. ступінь взаємозв'язку політико-правової культури з іншими елементами загальної культури суспільства (економічної, моральної тощо).

Окрім того, слід враховувати, що розрізняють відкриті і закриті політико-правові культури. Відкриті в процесі свого розвитку сприймають, переробляють і засвоюють досягнення інших культур. Закриті – ті, що не сприймають політико-правових інновацій інших культур, замикаються на своїх традиціях, стверджують тільки свій політико-правовий розвиток. Для країн Європи другий тип не є характерним (за виключенням Албанії), тому потенційно вони відкриті для акультурації.

У діалозі політико-правових культур виявляється, що національна самобутність є невід'ємною і важливою властивістю національної політико-правової культури, визначальним моментом у її існуванні. Але не слід замикатися на власній унікальності і неповторності (особливо в контексті євроінтеграційних процесів і прагнення України вступити до Союзу Європи). Втрата деяких рис національної культури під впливом акультурації не означає втрати відмінностей між культурами взагалі і політико-правовими культурами зокрема. Наростання взаємодій культур лише розширює простір політико-правової культури, відкриває її для різних інновацій.

*Полховська І.К. – аспірантка
(Харків, Нац. юр. академія)*

ПРИНЦИП ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ: ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАНДАРТИ І УКРАЇНА

Україна як суверенна держава розвивається у системі міжнародних відносин. На сьогодні є актуальною проблемою розбудова громадянського суспільства на сучасних гуманітарних засадах. Це передбачає утвердження рівності прав, створення умов для вільного розвитку особистості та забезпечення гендерної збалансованості. Рівноправність чоловіка і жінки є запорукою розвитку сталого громадянського суспільства, важлива ознака його гуманності та демократичності.

Світова спільнота виробила міжнародні гендерні стандарти, гендерні принципи, гендерні напрями діяльності. Україна як член ООН, Ради Європи, як європейська держава визнала і відобразила їх у своєму Основному Законі:

У Конституції України враховані стандарти у сфері гендерної рівності, які були закріплені в Загальній декларації прав людини 1948р., Міжнародному пакті про громадянські та політичні права 1966р., Міжнародному пакті про економічні, соціальні і культурні права 1966р., у Конвенції про захист людини і основних свобод 1950р. Так, у ст. 21 Конституції України закріплена рівність усіх людей у своїй гідності та правах, а у ст. 24 проголошується, що громадяни мають рівні конституційні права і сво-

боди та є рівними перед законом. Не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі тощо. У ч.3 ст.24 особливо акцентується на рівноправності чоловіка і жінки: „Рівність прав жінки і чоловіка забезпечується: наданням жінкам рівних з чоловіками можливостей у громадсько-політичній і культурній діяльності, у здобутті освіти і професійній підготовці, праці та винагороді за неї; спеціальними заходами щодо охорони праці і здоров'я жінок, встановленням пенсійних пільг; створенням умов, які дають жінкам можливість поєднувати працю з материнством тощо. З цього випливає, що жінки і чоловіки мають рівні права і свободи і їм повинні надаватися рівні можливості для їх реалізації.

З метою регулювання процесуальних та процедурних механізмів реалізації принципу гендерної рівності у багатьох країнах Європи і світу прийняті спеціальні закони (Швеція, Фінляндія, Норвегія, Франція, Литва, Японія тощо). Досвід цих країн засвідчує, що прийняття закону про рівноправність статей суттєво вплинуло на формування паритетних відносин у суспільстві між жінками і чоловіками. Парламент України, враховуючи позитивний досвід інших країн світу, прийняв Закон „Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків”, який 1 жовтня 2005 року підписав Президент України. Зазначений Закон набирає чинності з 1 січня 2006 року. Його метою є досягнення паритетного становища жінок і чоловіків у всіх сферах життєдіяльності суспільства шляхом правового забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, ліквідації дискримінації за ознакою статі та застосування спеціальних тимчасових заходів, спрямованих на усунення дисбалансу між можливостями жінок і чоловіків реалізовувати рівні права, надані їм Конституцією і законами України. У Законі визначені напрями державної політики щодо забезпечення рівних прав жінок і чоловіків, встановлений механізм забезпечення таких прав та можливостей.

Оскільки наша держава прагне стати повноправним членом європейської спільноти, то однією з умов набуття такого членства є приведення національного законодавства у відповідність з європейськими стандартами. Вважаємо, що в Україні в сфері гендерних відносин формується достатня законодавча база, яка відповідає таким стандартам. Важливо, щоб законодавчі приписи максимально втілювалися у життя.

Отже, рівність статей є тим європейським стандартом, яким вимірюється розвиток особи і суспільства. Рівність жінок і чоловіків у правах, у яких, участі в політико-правовому процесі з урахуванням гендерного чинника має суттєве значення для демократизації і гуманізації суспільних відносин у нашій державі.